

Man met pet schenkt Kruiskerk in Diever een kapitaal orgel

REPORTAGE KERKORGEL

- Gereformeerde kerk krijgt zomaar orgel van 350.000 euro
- Schenker van Diever wil anoniem blijven

Door Ed van Tellingen

Diever Het orgel juicht en jubelt. Als de verloren zoon die weer de drempel overschrijdt van het godshuis dat hij vele jaren geleden had verlaten, zo kan een mens zich voelen wanneer hij de gereformeerde kerk van Diever binnenstapt. Het is ook niet zomaar een orgel dat speelt. Het is een gloednieuw orgel, met een klank zo fluweelzacht en overweldigend tegelijk dat niemand eraan kan ontkomen.

Een mechanisch pijporgel waaraan orgelbouwer René Nijse deze week de laatste hand legt voordat het machtig instrument dit week-einde feestelijk in gebruik wordt genomen met een serie concerten. Maar er is meer, en dat verklaart het mysterie waarom dit orgel geen kerkbezoeker onbewogen laat.

Het is een groot orgel, een kostbaar orgel vooral, dat zo'n 350.000

euro moet hebben gekost. Maar dat bedrag krijgen de heren van de orgelcommissie niet over hun lippen. Dat mogen ze ook niet zeggen van de man uit Diever die het orgel uit eigen zak heeft betaald. Een geschenk, zomaar, van een lidmaat van de gereformeerde kerk van Diever die anoniem wil blijven.

Vijf heren van de orgelcommissie posteren zich onder het orgel: René Nijse, befaamd orgelbouwer uit Oud-Sabbinge in Zeeland; organist Hans Bijdevaate; Bertus Hessels, voorzitter van de kerkenraad; organist Hendrik Haveman; en organist Ronald Knol uit Dwingeloo.

"De schenker vindt dat deze gereformeerde kerk zo'n groot orgel verdient", vertelt Bijdevaate. "De man houdt ontzettend veel van koorzang en orgel." De gereformeerde kerk van Dwingeloo wakkerde het vuurtje aan. Deze kerk kreeg in 1991 een nieuw orgel dat 'de schenker van Diever' bijzonder bekoorde. "Zo'n orgel moet er ook komen voor Diever", dacht de man. En zo geschiedde.

De gulle gever zocht al in de jaren negentig contact met de orgelbouwer uit Zeeland, die ook het orgel in Dwingeloo heeft geleverd. Nijse: "Het was zijn bedoeling dat het or-

gel pas na zijn dood een plek zou krijgen in de kerk van Diever." Maar het orgel is er nu, terwijl de man nog leeft.

Toeval of niet, maar op het moment dat de orgelcommissie in woord en op klavier het orgel demonstreert, schuifelt een mannetje met pet de kerk binnen. Zou hij? Ja, hij is dé man, die even om een hoekje moet kijken bij de opbouw van het orgel. "Zijn' orgel.

"Nee, ik wil geen naam in de krant", zegt hij vriendelijk. Praten doet hij moeizaam. Zodra het orgel ter sprake komt, zit ontroering in de weg. Die klank, dat orgel, dat raakt hem tot in de ziel. "De notaris was blij toen ik bij hem was." Dat wil hij nog wel zeggen. "Doorgaans krijg ik hier mensen die ruziema-ken over spullen", zei de notaris. Maar het verhaal over het orgel vond hij prachtig." En dan glipt hij de kerk weer uit.

De organisten roemen het orgel, dat 'zijn broer' in de kerk van Dwingeloo naar de kroon steekt. De prijs van het orgel zit deels in de bijzondere kas van het orgel: klassieke ronde vormen en chique houtwerk geven het instrument zijn koninklijke uitstraling. Het interieur van de kerk is aangepast aan kleur en

vormgeving van het orgel.

De organisten registreren een breedvoelige klankkleur die het palet bestrijkt van barok tot romantiek. Voor de kenners: een dispositie van twintig stemmen, een orgel met prestanten, fluiten, strijker, drie tongwerken en 1147 sprekende pijpen. Een organist kan zich geen mooiere klankbedding wensen voor het geestelijk lied, de klassieke orgelwerken of het meer populaire werk.

Ronald Knol neemt plaats achter de pedalen en de klavieren en even later golft – op speciaal verzoek – Bob Dylans *To Make You Feel My Love* uit de orgelpijpen.

Het is dé manier om een mens terug te krijgen in de kerkenbanken.

@ ed.van.tellingen@dvhn.nl

Feestelijke inwijding

Vrijdag 18 maart vanaf 19.30 uur: overdracht en ingebruikneming van het orgel in de gereformeerde Kruiskerk van Diever; vier organisten bespelen het orgel. Zaterdag 19 maart: open dag tussen 14.00 en 16.30 uur. Zaterdagavond 20.00 uur: orgelconcert met het Staphorster mannenkoor; entree gratis. Zondag 20 maart: feestelijke kerkdienst rond het nieuwe orgel.

”
De gever
houdt
ontzettend
van orgel
en
koorzang